

גרבוז ויצירה

יפה מאוד ילד, לחם כבר לא יהיה לך!

● **מה באמת הקשר הזה לפולניה ולאם הפולניה? אתה אפילו חותם בשם 'פולני'?**

הכל הרכה פחות דרמאטי משהו נראה. את השם 'פולני' מישוהו המציא וחתם כך בשמי, ומאז זה ככה. בפולין מעולם לא הייתי. אני לא מדבר פולנית ואפילו לא גרלתי בבית פולני.

הבית של הוריי הוא בית שהמאפיין שלו הוא המזוכים, הקרבת הקורבנות, פיתוח ריגשי אשמה, חוסר יכולת ורצון ליהנות מהחיים, לסכול כמה שיותר, לעשות הכל רק בשביל הילדים.

● **אני מבינה שבגלל הבית, שבו אתה גדלת, הסיפור עם הילדים שלך הוא שונה?**

בריוק אותו הדבר. אבל מפני שאני קצת יותר אינטליגנטי, אני יודע איך לקשט את הדברים שלא ייראו כמו שהם נראו בבית הוריי. אבל מבחינה אינטליקטואלית, זה בריוק אותו הדבר. אני כל הזמן אומר להם תהיו רציניים, תהיו הגיוניים תהיו אינטליגנטים. אבל הילדה רוצה להיות יפה והילד כל הזמן עושה שכיכות סמיכה או לפחות אני יודע שאני שמוק כשאני מנסה לחגך.

● **אתה יודע שאתה לברוש כמו סקיד בדואר, ולא כמו צייר?**

אני שונא כל דבר שיש לו ריח של היפים, פאנקים, מסטולים ושאר כיתות מיסונריות. אני די מתגעגע לבוהמה אמיתית. לא בהכרח להיראות מלוכלך וזרוק וטיפש. אבל להרגיש קצת סובל וקצת רומנטיקן.

את הכל קילקלו האמריקאים, השולטים בכל בשנים האחרונות. אני מקווה מאוד שיום אחד ההגמוניה תחזור לאירופה, ותביא רומנטיזציה

בביתכם, ויש לי הרגשה שאת אמא שלך, הפולניה, הייתי מכירה ברחוב — בליכך הרבה דברים אני יודעת עליה: איך היא מבשלת, איך היא מנקה את הבית, מה היא אומרת ומה היא חר שבת. לא מפריע לך שהקוראים יודעים מה הולך אצלך במישפחה?

אני שונא את המילה חשיפה. אני לא חושף שום סודות. אין לי סודות. אני אף פעם לא אומר את המישפט "בסוף סיפרתי לאשתי איפה הייתי". אשתי יודעת כל הזמן איפה אני, וכשהיא לא יודעת אז היא יודעת שכבש אני שותה באיזה מקום. אני פשוט אוהב לספר סיפורים. העניין עם האמא הפולניה התחיל בגלי צה"ל.

הבת שירי

הבן עושה שכיכות-סמיכה!

הם רצו שאני אדבר אצלם על משהו. אני רציתי לדבר פוליטיקה, והם לא הסכימו. הם רצו שאדבר על אמנות, ואני לא הסכמתי. מה נשאר? סיפרתי להם על האמא הפולניה שלי, וככה, באופן לא מודע, אמא שלי עוזרת לי לעשות מילואים.

● **כשאתה מספר לכל עמיישראל של לפני סוף אמא שלך תלויה בסודה של טרזן מחזיק לחלון כדי לנקות את התרי-סים, זה לא מעליב אותה?**

היא לא נעלבת, כי היא מעולם לא מצליחה להגיע לתוכן, מרוב גאוה שהבן שלה מדבר ברדיו. ואם אני צריך לדבר שם, יותר טוב שאש מיץ אותה מאשר את ראשה ממשלה, למשל, שזו בושה גדולה. אמא שלי, כמו גלץ, יודעת שלא על הכל כדאי לדבר.

מדבר לפני התלמידים וברדיו. כל הדברים שאני עושה לפרנסתי קשורים במילים.

● **כל העיסוקים האלה במילים הם באמת רק פרנסה, או שיש לך צורך גם להתבטא באופן לא-אבסטרקטי?**

כן, כמוכן שנוח לי מאוד לבטא את עצמי במילים. גם בתחום החברה והפוליטיקה וגם בתחום ההומור, אם כי על ההומור הפומבי הייתי שמח לוותר ולהשאיר אותו למישפחה ולהכרים הקרובים.

● **למה?**

מאחר שההומור, בעיקר מה שאני עושה ברדיו, למעשה קשור לתחום הבימה, וכזה אין לי שום אמביציות. אני לא צריך את מחיאות-הכ-פיים.

● **ובכל זאת, מהצורך שהוא מייך צועק, אתה לא יכול להתפרנס. אתה צריך להיות שמח שמצאת לך עוד מיקצוע.**

כל הפרנסות שלי כולן נובעות מהמוניטין שלי בצירוף. כל העסק הזה של הכתיבה התחיל כשביקשו אותי לכתוב למועג משהו על אמנות. ניסיתי, ולדעתי זה היה רע.

● **למה רע?**

או עוד לא ידעתי שצריך לא צריך לכתוב על אמנות, וגם לא ידעתי איך כותבים. עוד לא היתה לי טכניקה. אבל מחוסר פרנסה המשכתי לנסות, והיום אני ידוע הרבה יותר ככותב. לפחות בקרב הקהל הרחב. אם לא הייתי פוגש בכמה עורכי-עיתונים — שאגב, מכל המעסיקים שהיו לי אי פעם הם הכינאורים — בטח ער היום הייתי מחפש לעצמי מיני פרנסות.

● **אני אדם מחליט פיתאום שהוא צייר, כשלמעשה כל הזמן הוא עושה דברים אחרים?**

זה קורה. יום אחד אתה מגיע למסקנה שאתה צייר, ואם אתה מתפתח נכון ככיוון, אתה תופס את השילוב הבלתי-אפשרי של כל הביטחון שבעולם יחד עם כל חוסר-הביטחון שבעולם. שני אלה ילחמו בך כך, שלעולם לא תגיע לשום הכרעה. מלבד זאת, יש לך הידע ההיסטורי שמעטים מאוד מתפרנסים מציור, ואתה חי עם זה בשלום.

● **כשהיית בתחילת דרכך, לא חלמת לפחות על האפשרות שתהיה צייר מפורסם ועשיר?**

יש לי זיכרון ילדות, אני חושב, מגיל שש או שבע. הלכתי עם הוריי לפתש הים בתל-אביב ובניתי דמויות מחול, אני חושב שעשיתי פסל של אישה בעירום. עבר לידי איש אחד, עצר רגע, הביט על הפסל ושאל אותי אם אני עשיתי אותו. אמרתי: "כן". האיש חיידק אליי ואמר: "יפה מאוד, ילד. לחם כבר לא יהיה לך!"

● **אני קוראת את רשימותיך כל שבוע. מהן אני יודעת בריוק שאשתיך גמרה, סוף-סוף, את לימודי העבודה הסוציאלית, אני יודעת על השימוצים**

אם פולניה

האמא הפולניה שלי היא לא אמא מיטית בלבד. היא מסמלת דור שלם של הורים. מבין שלושת בניה — אחי, אלון גרבוז, מנהל הסינמטק בתל-אביב, אחי חבר-הכנסת אהרון הראל, ואני — היחיד שהצליח לא להדאיג אותה תקופה מסוימת היה אחי אהרלה, כי היתה לו עבודה קבועה. עכשיו מישוהו הסביר לה שאהרלה נהיה יונה בתוך מיפולגת העבודה, והיא התחילה לדאוג. לה לא איכפת אם הוא יונה או תרנגולת, מה שמפחיד אותה זה שחסי-החלילה לא יבחרו אותו שוב לכנסת.

● **כשאני אומר לאמא שלי שקיבלתי משכורת מהמידרשה, 123 אלף שקל לחצי מישרה, היא אומרת לי בשימחה: יופי, יופי! אבל כשאני אומר לה שמי כרתי ציור באלמיים דולר היא אומרת: אוי, אי אפשר לסמוך על זה!**

● **בחגים נפגשים כל האחים ונשותיהם וילדיהם. הסלון של אמא שלי נראה אז כמו חדר-המתנה של גינקולוג מצליח. בטנים שמנים וכולם עושים אוי, אוכלים ומתלוננים. אוכלים ומחזיקים את הבטן, אוכלים ונאנחים. זה חג.**

של חייה הרוח, פריחה של ההיפך מהציניות והמיסחור הבוטה של האמריקאים. זה הסיכוי היחיד לעצור את הפאשיזם בעולם.

● **אתה מאמין שזה יקרה?**

הצורך ישנו באוויר. ניסינו את כל השאר, ושום דבר לא הצליח.

אני אדם אופטימי, וכאופטימי אני חייב להי-אמין. או אני מאמין שיהיה רע. פה נכנסת האמא שלי, שלימרה אותי שרע זה טוב מאוד.

● **רגע, איך בעצם הרומנטיקה תמגר את הפאשיזם? יש לך מירשם גם לגבי הארץ שלנו?**

הדרך היחידה לעצור את כהנא זה לטפח את כל מה שההיפך ממנו.

● **מה זה לטפח — לתת כסף?**

כן. אם המורים ידווחו אליי רולר לחודש, זה יעצור את כהנא. הטרגדיה התחילה במהפך בשנת 77, כשמפלגת העבודה — המפלגה שצריכה להציל אותי, לצערי — התחילה להגיד "פיספסנו את העם, לא הבנו את העם". ברגע שהדימוי של העם התחזק בתור קבוצה גדולה של בורים ומוכרי-חמוצים, התחלנו להידרדר. במקום להגיד לעצמם "היינו סובבים", הם היו צריכים להגיד לעצמם "היינו מושחתים, ובגלל זה נפלנו". לא צריך "לרדת אל העם", צריך לחזור לערכים ולהגביר את הוילווול כמי שאין לו ערכים כאלה.

כל זמן שמפלגת-העבודה מחזרת אחרי עם הכיכרות, וכל זמן שלצורך זה היא משתמשת בי כשוליים — השמאל הקיצוני בתור מישקל-נגד לימין הקיצוני — מי יהיה מרכז? מודעי? הוא יציל אותנו?

על הילדים

שירי, בתי הג'ינג'ית, לובשת בגדים כמו כל נערה אחרת — אבל בסדר הפוך. היא לובשת חולצה המוכה, ועליה גופיה המוכה, ועליהם מין ספק-קומבינזון ספק-מעיל-גשם מהווה. קבוצה קטנה של שערות היא קושרת בעזרת כובע-גרב ישן מחורר ומכווער — ובתוך המינכנסיים היא לובשת את פיג'מת-הפלאנל שקיבלה מהמיתפרה של הקיבוץ. לפני מסיבה היא מחליפה כעשרים מערכות סמרטוטים תואמים ומסוגננים.

● **שירי מסתדרת מצויין עם אוצר-מילים אלמנטרי, הכולל כ-20 מילים וצירופי-מילים: איכס, מגעיל, מקסים, שווה כל גרוש, גידי גוב, דני סנדרסון, לא רוצה, מפגרת אחת, היא התחילה, אני צריכה כסף, אין לי מה ללבוש, אויש, אוף.**

● **על מיכתביה לחברותיה היא חותמת בהמון צורות שמשמעותן אחת — אהבה: שירי בוורת, שירי-פוגי-סנדרסון, שירי-דני-גוב, שירי-גוב-שירי. על המעטפות היא מצוירת לבבות, חותמת בשפתון, מוסיפה בושם, חורבת חורים בגפרור בווער.**

● **מבחינה תזונתית כולל מזונה את כל אבות-המזון המצויים בבקבוק, ספרייט ובחבי-לת גלידה וניל-שווקולד.**

● **בתי המשונה בכלל אינה יוצאת-דופן. גיליתי שכל חברותיה דומות מתוך, בעצב תלדי בנים ובעצבות תגדלי בנות.**